



Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i komercjalizacja na UAM

Katarzyna Ewa Nowak, radca prawny UAM
Jacek Wajda, Dyrektor UCITT



Plan wystąpienia

- Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym
- Regulacje prawno-autorskie
- Obowiązujące akty prawne dot. komercjalizacji na UAM
- Dyskusja



Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

- 1) W zakresie zleconych badań/praca badawczych (przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, etc.)
 - 2016: 201/1.735.000/WSE 1/+1
 - 2017: 50+/2.000.000+/0

Przyjęcie przez UCITT UAM umowy* wraz z kalkulacją kosztów.

1. Sprawdzenie dokumentów pod względem merytorycznym i finansowym.
2. Nadanie nr JG i umieszczenie go na umowie oraz kalkulacji kosztów.

Przekazanie umowy oraz kalkulacji kosztów do podpisu:

- Prorektorowi ds. informatyzacji i współpracy z gospodarką - prof. UAM dr hab. Markowi Nawrockiemu,
- Kwesturze.

Przekazanie kopii podpisanej przez Zamawiającego i Wykonawcę umowy oraz kalkulacji do:
Działu Księgowości i Kosztów – utworzenie subkonta dla umowy,
Działu Nauki i Programów Krajowych.

Przyjęcie przez UCITT UAM zakończonego zlecenia wraz z kalkulacją kosztów, protokołem odbioru i umową (umowami) cywilno – prawną wraz z rachunkiem (rachunkami)**.

1. Sprawdzenie dokumentów pod względem merytorycznym i finansowym.
2. Nadanie nr JG. Umieszczenie go na zleceniu, kalkulacji kosztów, protokole wykonania prac, umowie cywilno-prawnej oraz rachunku.

Przekazanie kalkulacji kosztów do podpisu:

- Prorektorowi ds. informatyzacji i współpracy z gospodarką - prof. UAM dr hab. Markowi Nawrockiemu,
- Kwesturze

Przekazanie umowy (umów) cywilno - prawnej w ramach zlecenia do Działu Nauki i Programów Krajowych z naniesionym nr JG - realizacja umowy.

Przekazanie kopii zlecenia, kalkulacji, protokołu odbioru do Działu Finansowego- wystawienie faktury.

Przekazanie kopii zlecenia, kalkulacji, protokołu odbioru do Działu Księgowości i Kosztów – utworzenie subkonta dla zlecenia.



Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

2) Współpraca w tzw. tematyce ogólnej (JST, jednostki budżetowe, NGO)

- Umowa o współpracy ramowej – obejmującej np. :
 1. Wymianę doświadczeń pomiędzy teoretykami i praktykami ;
 2. Pozyskania partnera do odbywania praktyk przez studentów;
 3. Pozyskania partnera do finansowania badań i dydaktyki;
 4. Ułatwienia absolwentom uzyskania pierwszej pracy;
- jest wypracowany ogólny szablon umowy



Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

3) Z podmiotami systemu oświaty - klasy patronackie :

- Zarządzenie nr 50/2016/2017 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2017 roku w sprawie zasad realizacji patronatu w szkołach, o których mowa w art.130 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym
- Realizacja patronatu odbywa się w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy UAM a szkołą oraz o program współpracy opracowany przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej na okres jednego roku szkolnego i zatwierdzony przez Prorektora ds. kształcenia.
- Wzór Porozumienia stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.



Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

- Umowy o współpracy – rola zespołu Radców prawnych, obieg dokumentów.
- Umowy cywilno-prawne, w tym przeniesienie praw autorskim majątkowych.
- Kontekst sprawozdawczości (POLON, inne): karta wdrożenia, karta aplikacji, rozliczenia finansowe (FVAT), efekt praktyczny, prawa wyłączne...



Regulacje prawno-autorskie

Art. 1. [Utwór]

1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).
2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:
 - 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe);
 - 2) plastyczne;
 - 3) fotograficzne;
 - 4) lutnicze;
 - 5) wzornictwa przemysłowego;
 - 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne;
 - 7) muzyczne i słowno-muzyczne;
 - 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne;
 - 9) audiowizualne (w tym filmowe).



Regulacje prawno-autorskie

- 2 (1). Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.
3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.
4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.



Regulacje prawno-autorskie

Art. 2. [Autorskie prawa zależne]

1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.
2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły. W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na sporządzenie opracowania.
3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wypłacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.
4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.
5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego.



Regulacje prawno-autorskie

Art. 12. [Utwory pracownicze]

1. Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.
2. Jeżeli pracodawca, w okresie dwóch lat od daty przyjęcia utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przeznaczonego w umowie o pracę do rozpowszechnienia, twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie prawa uzyskane przez pracodawcę wraz z własnością przedmiotu, na którym utwór utrwalono, powracają do twórcy, chyba że umowa stanowi inaczej. Strony mogą określić inny termin na przystąpienie do rozpowszechniania utworu.
3. Jeżeli umowa o pracę nie stanowi inaczej, z chwilą przyjęcia utworu pracodawca nabywa własność przedmiotu, na którym utwór utrwalono.

Art. 13. [Przyjęcie utworu przez pracodawcę]

Jeżeli pracodawca nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.



Regulacje prawno-autorskie

§ 10 Regulaminu własności intelektualnej UAM

4. Kierując się zasadą swobody badań naukowych i dążąc do zapewnienia pracownikom możliwości publikowania utworów naukowych w najbardziej renomowanych publikatorach, uniwersytet nie będzie wykonywał prawa pierwszeństwa, o którym mowa w ust. 1, z wyłączeniem następujących przypadków :

- 1) publikacja utworu naukowego naruszyłaby zobowiązania uniwersytetu wynikające z umów lub decyzji dotyczących realizacji projektów komercyjnych, projektów współfinansowanych lub bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa;
- 2) publikacja ujawniałaby rezultaty, a ujawnienie takie pozbawiłoby uniwersytet lub osobę trzecią możliwości podjęcia czynności postępowania ochronnego w stosunku do tych rezultatów lub możliwości ich gospodarczego wykorzystania.

5. Przed publikacją utworu naukowego pracownik jest zobowiązany zweryfikować, czy dany utwór naukowy spełnia przesłanki wskazane w ust. 4 pkt.1) lub 2).

6. W przypadkach spełniania przez utwór naukowy przesłanek określonych w ust. 4 pkt. 1) lub 2) pracownik jest zobowiązany poinformować kierownika jednostki o zamiarze publikacji w celu uzyskania oświadczenia uniwersytetu o rezygnacji z prawa pierwszeństwa opublikowania utworu naukowego. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może zwrócić się do komisji o opinię dotyczącą możliwości złożenia oświadczenia o rezygnacji z prawa pierwszeństwa opublikowania utworu naukowego.



Regulacje prawno-autorskie

Art. 14. [Przywilej pierwszej publikacji utworu naukowego]

1. Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, instytucji naukowej przysługuje pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany.

2. Instytucja naukowa może, bez odrębnego wynagrodzenia, korzystać z materiału naukowego zawartego w utworze, o którym mowa w ust. 1, oraz udostępniać ten utwór osobom trzecim, jeżeli to wynika z uzgodnionego przeznaczenia utworu lub zostało postanowione w umowie.



Regulacje prawno-autorskie

Art. 15a. **[Przywilej pierwszej publikacji pracy dyplomowej studenta]**

Uczelni w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w ciągu 6 miesięcy od jej obrony, student, który ją przygotował, może ją opublikować, chyba że praca dyplomowa jest częścią utworu zbiorowego.



Regulacje prawno-autorskie

Art. 74. [Zakres ochrony programów komputerowych]

1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.
3. Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej.



Komercjalizacja

Ustawa prawo o szkolnictwie wyższym

Art. 2 ust. 1 pkt. 35 i 36

- **komercjalizacja bezpośrednia** - sprzedaż wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami albo oddawanie do używania tych wyników lub know-how, w szczególności na podstawie umowy licencyjnej, najmu oraz dzierżawy;
- **komercjalizacja pośrednia** - obejmowanie lub nabywanie udziałów lub akcji w spółkach w celu wdrożenia lub przygotowania do wdrożenia wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami.



Delegacja ustawowa dla Senatu

Art. 86c.

1. Senat, a w przypadku uczelni niepublicznej - organ wskazany w statucie, uchwała:

- 1) regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji, który określa w szczególności:
 - a) prawa i obowiązki uczelni, pracowników oraz studentów i doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej,
 - b) zasady wynagradzania twórców,
 - c) zasady i procedury komercjalizacji,
 - d) zasady korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji oraz świadczenia usług naukowo-badawczych;



Delegacja ustawowa dla Senatu (2)

2. W regulaminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, senat uczelni publicznej określa ponadto:

- 1) zasady podziału środków uzyskanych z komercjalizacji między twórcą będącym pracownikiem uczelni publicznej a tą uczelnią;
- 2) zasady i tryb przekazywania uczelni publicznej przez pracownika, studenta lub doktoranta tej uczelni informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych oraz o know-how związanym z tymi wynikami, informacji o uzyskanych przez pracownika środkach z komercjalizacji oraz zasady i tryb przekazywania przez pracownika przysługujących uczelni publicznej części środków uzyskanych z komercjalizacji;
- 3) zasady i tryb przekazywania pracownikowi przez uczelnię publiczną informacji o decyzjach, o których mowa w art. 86e ust. 1 i 2, oraz zasady i tryb przekazywania przez uczelnię publiczną przysługujących pracownikowi części środków uzyskanych z komercjalizacji.



Regulamin IPR na UAM - informacje

Uchwała nr 202/2015

Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
z dnia 23 marca 2015 r.

w sprawie wprowadzenia „Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu”.



Regulamin NIE jest

- ostatecznym i pełnym źródłem prawa w omawianym zakresie
- powieleniem zapisów już obowiązujących przepisów prawa, w szczególności:
 - Prawa autorskiego i praw pokrewnych
 - Prawa własności przemysłowej
 - Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym



Regulamin

- określa zasady ochrony dóbr intelektualnych UAM
- określa zasady korzystania z intelektualnych oraz technicznych zasobów i zaplecza UAM
- pełni rolę porządkującą kwestie własności intelektualnej, czego dotychczas nie było
- pełni rolę edukacyjną dla społeczności akademickiej oraz jednostek organizacyjnych UAM



Zakres regulacji

- Określa prawa i obowiązki twórców Dóbr intelektualnych powstających w UAM lub przy jego udziale;
- Ma również zastosowanie do Dóbr intelektualnych do których prawa wyłączne nie przysługują UAM, w zakresie wynikającym z umów pomiędzy uprawnionymi.
- Zasady obejmą m.in. szczegółowe procedury postępowania w obrocie prawami do Dóbr intelektualnych.



Zakres pojęciowy – wyciąg z Regulaminu

- **dobra intelektualne** – utwory lub rezultaty.
- **utwory** – należy przez to rozumieć każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia, w szczególności: utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe), utwory plastyczne, fotograficzne, lutnicze, muzyczne i słowno-muzyczne, sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, audiowizualne (w tym filmowe);



Zakres pojęciowy – wyciąg z Regulaminu (2)

- **rezultaty** - należy przez to rozumieć wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych, odmiany roślin, bazy danych, aplikacje komputerowe oraz know-how związane z nimi, chronione właściwymi przepisami prawa;



Zakres pojęciowy – wyciąg z Regulaminu (3)

- **projekt** – oznacza projekt komercyjny lub projekt współfinansowany lub projekt własny;
- **projekt komercyjny** – oznacza badania naukowe lub prace rozwojowe realizowane w ramach uniwersytetu na zlecenie i na rzecz podmiotu zewnętrznego, krajowego lub zagranicznego;



Zakres pojęciowy – wyciąg z Regulaminu (4)

- **projekt współfinansowany** – oznacza badania naukowe lub prace rozwojowe realizowane w ramach uniwersytetu, finansowane lub współfinansowane przez podmioty zewnętrzne, krajowe lub zagraniczne, w szczególności powołane do wspierania działalności naukowej, realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo – technicznej lub innowacyjnej, w tym, choć nie wyłącznie : Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- **projekt własny** – oznacza badania naukowe lub prace rozwojowe realizowane w ramach uniwersytetu, ze środków własnych;



Zakres podmiotowy Regulaminu

- **pracownicy** - osoby pozostające z uniwersytetem w stosunku pracy;
- **doktoranci** - o ile wiąże ich z uniwersytetem odrębna umowa, która przewiduje stosowanie w stosunkach pomiędzy stronami postanowień regulaminu lub złożyli oświadczenia o przyjęciu do wiadomości obowiązywania regulaminu i zobowiązali się do jego przestrzegania;



Zakres podmiotowy Regulaminu (2)

- **studenci** - o ile wiąże ich z uniwersytetem odrębna umowa, która przewiduje stosowanie w stosunkach pomiędzy stronami postanowień regulaminu lub złożyli oświadczenia o przyjęciu do wiadomości obowiązywania regulaminu i zobowiązali się do jego przestrzegania;
- **osoby trzecie** - nie zatrudnione w uniwersytecie, uczestniczące w projektach, o ile wiąże je z uniwersytetem odrębna umowa, która przewiduje stosowanie w stosunkach pomiędzy stronami postanowień regulaminu lub złożyły oświadczenia o przyjęciu do wiadomości obowiązywania regulaminu i zobowiązały się do jego przestrzegania.



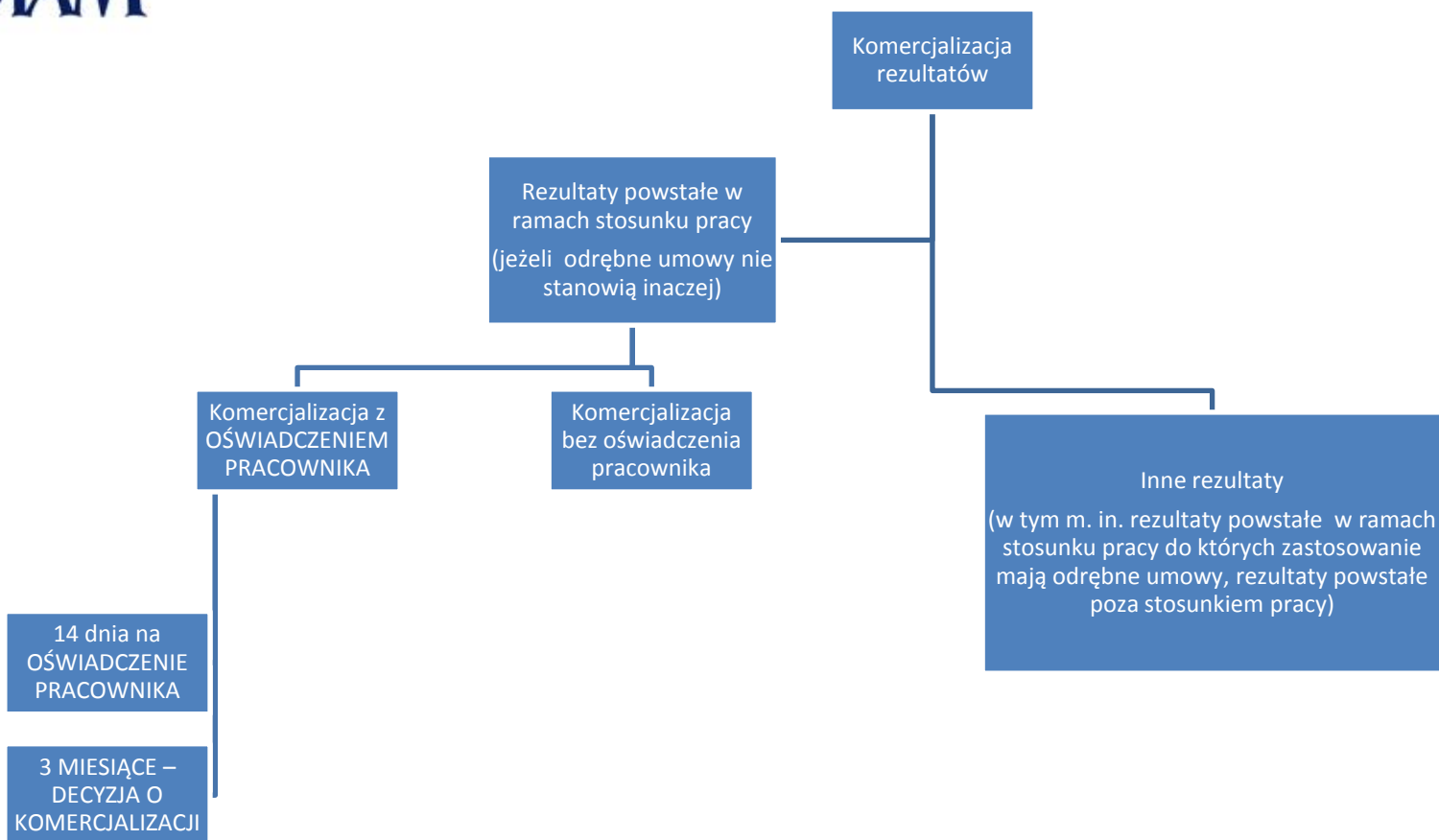
Zakres przedmiotowy Regulaminu

Dobra intelektualne :

- 1) powstałe w związku z wykonywaniem obowiązków ze stosunku pracy,
- 2) uzyskane w trakcie realizacji projektów,
- 3) uzyskane w trakcie prac nad pracą dyplomową,
- 4) uzyskane w trakcie stypendiów lub urlopów naukowych,
- 5) do których Uniwersytet nabył prawa w wyniku innych zdarzeń prawnych.



Komercjalizacja





Dziękujemy za uwagę!

Katarzyna Ewa Nowak

radca prawny

Zespół Radców Prawnych UAM

Tel. 61 829 40 53

k.nowak@amu.edu.pl

Jacek Wajda

Dyrektor

Uczelniane Centrum Innowacji

i Transferu Technologii UAM

ul. Zwierzyniecka 7C

tel. 61 829 24 87

wajda@amu.edu.pl